

bemærkelsesværdige eksempel på EF-Domstolens politiseren er miljødommen C-176/03, hvor EF-Domstolen opfandt ny hjemmel til inden for det indre marked – søjle I – at kunne strafpålægge manglende overholdelse af vedtagne regler. En sådan hjemmel findes ikke i nogen af de i tiltrædelsesloven nævnte traktater eller konventioner. Uanset at tiltrædelsesloven ikke indeholder denne hjemmel, har justitsministeren i flere udtalelser, bl.a. i et samråd i Europaudvalget den 14. oktober 2005 (Europaudvalget, alm. del – svar på spørgsmål 6, folketingssamlingen 2005-06), givet udtryk for, at den danske regering agter at følge EF-Domstolens politiske beslutning om at overføre magt fra den mellemstatslige del af EU-samarbejdet (søjle III) til det overstatslige samarbejde i det indre marked (søjle I) og således vil lade sig forpligte af de beslutninger, denne nye institutionelle indretning vil afstedkomme. Dette skyldes, at regeringen har den grundopfattelse, at man skal følge domstolsafgørelser. En sådan grundopfattelse giver også langt hen ad vejen god mening. Men når EF-Domstolen i talrige sager overtræder den naturlige afgrænsning mellem jura og politik, er det mindst lige så meningsfyldt at arbejde for, at grænsen bliver genskabt. For uanset at danske regeringer har sat kikkerten for det blinde øje, når EF-Domstolen har optrådt politiserende, er der god grund til at huske, hvad Højesteret sagde om grundlovens § 20 i sin dom af 6. april 1998 (grundlovssagen 361/1997). Her anføres følgende under punkt 9.6 (Højesterets bemærkninger): *»Danske domstole må derfor anse en EF-retsakt for uanvendelig i Danmark, hvis der skulle opstå den ekstraordinære situation, at det med den fornødne sikkerhed kan fastslås, at en EF-retsakt, der er opretholdt af EF-Domstolen, bygges på en anvendelse af Traktaten, der ligger uden for suverænitetssafgivelsen ifølge tiltrædelsesloven. Tilsvarende gælder med hensyn til fællesskabsretlige regler og retsprincipper, som beror på EF-Domstolens praksis.«* Der ses med andre ord helt klart at være taget stilling til, at Danmark ikke er bundet af afgørelser, som ikke har klar hjemmel i tiltrædelsesloven.

Dette er netop kerneområdet for denne sag. Det afgørende ved forståelsen af grundlovens § 20 er, at enhver form for suverænitetssafgivelse til mellemfolkelige sammenslutninger skal være fastslået »ved lov«. Den nuværende tiltrædelseslov, ifølge hvilken EF/EU's regler (traktaterne om Den Europæiske Union og Det Europæiske Fællesskab) får retskraft i Danmark, omfatter ikke EF-Domstolens politiske domme som en af de »traktater m.v.«, der ifølge tiltrædelseslovens § 4 kan udøves af fællesskabets institutioner. Da dette, jf. det fra grundlovssagen citerede ovenfor, er en ufravigelig betingelse for, at Danmark kan lade sig forpligte, er det hensigten med dette lovforslag at forpligte regeringen til at arbejde for en ændring af domstolens statut, således at de politiske afgørelser i EU-regi fremover alene træffes af politikere.

Forslagsstillerne er utilfredse med, at det i EU er EF-Domstolen, som træffer de afgørende beslutninger om, i hvilken retning samarbejdet skal udvikle sig. En lang række domme understreger, hvordan EF-Domstolen har tiltaget sig kompetence til at foretage grundlæggende ændringer i de eksisterende traktater for derved at virke for øget politisk integration. Det er uacceptabelt, at folkevalgte politikere skal se passivt til, mens EF-Domstolen politiserer.

Som forslagsstillerne ser det, er der to muligheder for at pålægge domstolen at ophøre med sit politiske virke: Enten kan der i traktatartiklerne om Domstolens virke – art. 220-225 A TEF – indsættes bestemmelser, der direkte forbyder domstolen at træffe politiske afgørelser, eller der kan arbejdes for en ændring af protokol vedrørende statuten for domstolen (nr. 6). Det må bero på regeringens vurdering, hvilken en af disse metoder der vælges. Under alle omstændigheder finder forslagsstillerne det nødvendigt, at det direkte i enten traktat- eller statutteksten formuleres, at EF-Domstolens virksomhed alene angår juridiske uoverensstemmelser og ikke må berøre afgørende politiske spørgsmål, jf. den ovenfor nævnte retspraksis, som har haft til hensigt at fremme integrationsprocessen i EU.